

**คู่มือสิทธิประโยชน์
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาอื่นตามมาตรา 38 ค.(2)**

คำนำ

กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุทัยธานี ในฐานะองค์กร
การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัดอุทัยธานี มีบทบาทและ
หน้าที่ที่สำคัญในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำหรับส่งเสริมสิทธิ
ประโยชน์และเสริมสร้างความก้าวหน้าของของบุคลากรในสังกัดเป็นสิ่งที่จำเป็นและสร้างความเข้าใจให้
ถูกต้องในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรในสังกัดให้มีความ
กระตือรือร้นและความตั้งใจในการทำงาน

กลุ่มบริหารงานบุคคลหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือสิทธิประโยชน์ข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ฉบับนี้ จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
สิทธิประโยชน์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตาม
มาตรา ๓๘ ค.(๒) ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุทัยธานี ต่อไป

กลุ่มบริหารงานบุคคล

๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ข)
สารบัญ	(ค)
๑. เงินบำเหน็จ บำนาญ บำเหน็จดำรงชีพ บำเหน็จตกทอด เงินช่วยเหลือ และเงินจาก กบข.	๑
๑.๑ เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	๑
๑.๒ เงินที่ได้รับจาก กบข.	๑
๑.๓ เงินบำเหน็จดำรงชีพ บำเหน็จตกทอด และเงินช่วยเหลือ ๓ เดือน	๔
๒. ค่ารักษาพยาบาล	๗
๓. การเบิกค่าเล่าเรียนบุตร	๘
๔. เครื่องราชอิสริยาภรณ์	๙
๔.๑ ตระกูลของเครื่องราชอิสริยาภรณ์	๙
๔.๒ ลำดับชั้นของเครื่องราชอิสริยาภรณ์	๙
๔.๓ หลักเกณฑ์การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	๑๐
๕. สิทธิประโยชน์ในเรื่องของวันหยุดราชการ	๑๔
๖. สิทธิประโยชน์ในเรื่องของการลา	๑๕

สิทธิและผลประโยชน์เกื้อกูล ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเต็มความสามารถ นอกจากจะต้องมีการรักษาวินัย และการทำหน้าที่อย่างเต็มที่แล้ว ยังมีชีวิตอีกด้านหนึ่งคือชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งในประเด็นนี้ก็คือสิทธิและผลประโยชน์เกื้อกูล ที่มีความพยายามในการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอย่างไม่ลำบากจนเกินไป ไม่ต้องห่วงในเรื่องฐานะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ ซึ่งสิทธิและผลประโยชน์เกื้อกูลที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาควรรู้มีดังนี้

๑. เงินบำเหน็จ บำนาญ บำเหน็จดำรงชีพ บำเหน็จตกทอด เงินช่วยเหลือ และเงินจาก กบข.

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสิทธิดังนี้

๑. ได้รับเงินบำเหน็จบำนาญ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. ได้รับเงินจาก กบข. ตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. เงินบำเหน็จดำรงชีพ บำเหน็จตกทอด และเงินช่วยเหลือ ๓ เดือน

๑.๑ เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

วิธีคิดเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ มีดังนี้

๑) เงินบำเหน็จ

เงินเดือนเดือนสุดท้าย × เวลาราชการ

๒) เงินบำนาญ

$\frac{\text{เงินเดือนหกสิบเดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ}}{๕๐}$

ทั้งนี้ เงินบำนาญที่คำนวณได้ต้องไม่เกินร้อยละสิบ ของอัตราเงินเดือนเฉลี่ยหกสิบเดือนสุดท้าย

๑.๒ เงินที่ได้รับจาก กบข.

ตารางสิทธิประโยชน์และเงินต่าง ๆ ที่สมาชิกจะได้รับเมื่อพ้นสมาชิกภาพ

เหตุออกจาก ราชการ	เวลาราชการ (เวลารวมวันทวิคูณ)	สิทธิรับบำเหน็จ บำนาญ	เงินที่ได้รับจาก	
			กบข.	กระทรวงกลาโหม
☒ ลาออก	ไม่ถึง ๑๐ ปี	ไม่มี	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	ไม่มี
☒ ให้ออก	๑๐ ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๒๕ ปี	บำเหน็จเท่านั้น	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	บำเหน็จ
☒ ปลดออก		๒๕ ปีขึ้นไป	กรณีเลือกบำเหน็จ	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์
		กรณีเลือกบำนาญ	ประเดิม(ถ้ามี) + ชดเชย + สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	บำนาญ

เหตุออกจาก ราชการ	เวลาราชการ (เวลารวมวันทวิคูณ)	สิทธิรับบำเหน็จ บำนาญ	เงินที่ได้รับจาก	
			กบข.	กระทรวงกลาโหม
☒ เกษียณ ☒ สูงอายุ ☒ ทุพพลภาพ ☒ ทดแทน	ไม่ถึง ๑ ปี	ไม่มี	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	ไม่มี
	๑ ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๐ ปี	บำเหน็จเท่านั้น	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	บำเหน็จ
	๑๐ ปีขึ้นไป	กรณีเลือกบำเหน็จ	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	บำเหน็จ
		กรณีเลือกบำนาญ	ประเดิม(ถ้ามี) + ชดเชย + สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	บำนาญ
☒ เสียชีวิต(ปกติ)	ไม่ถึง ๑ ปี	ไม่มี	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	ไม่มี
	๑ ปีขึ้นไป	บำเหน็จตกทอดเท่านั้น	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	บำเหน็จตกทอด (เงินเดือนเดือน สุดท้าย*เวลา ราชการ)
☒ เสียชีวิตเพราะ ความผิดร้ายแรง	-	ไม่มี	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	ไม่มี
☒ เสียชีวิตระหว่าง ขอรับบำนาญ	-	บำนาญ	ไม่มี	บำเหน็จตกทอด (๓๐ เท่าบำนาญ) เงินช่วยเหลือ (๓ เท่าบำนาญ)
☒ ไล่ออก	-	ไม่มี	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	ไม่มี
☒ ออกรับเบี้ยหวัด	-	ไม่มี	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	เบี้ยหวัด
☒ ย้ายประเภทรับ เบี้ยหวัดเป็น บำเหน็จบำนาญ (ต่อเนื่องจากออก รับเบี้ยหวัด)	-	กรณีเลือกบำเหน็จ	ไม่มี	บำเหน็จ
	-	กรณีเลือกบำนาญ	ประเดิม (ถ้ามี) + ชดเชย + ผลประโยชน์	บำนาญสูตร สมาชิก
☒ โอนไป หน่วยงานของรัฐที่ ไม่ใช่ประเภท ข้าราชการ ตาม พ.ร.บ. กบข.	-	ไม่มี	สะสม + สมทบ + ออมเพิ่ม (สมัครใจ) + ผลประโยชน์	ไม่มี

ตารางแสดงเหตุแห่งการพ้นสมาชิกภาพ

เหตุแห่งการพ้นสมาชิกภาพ	ความหมาย
๑. เกษียณอายุราชการ	สมาชิกที่ออกจากราชการเมื่อมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์
๒. เสียชีวิต	สมาชิกที่เสียชีวิตระหว่างรับราชการ
๓. ทูพพลภาพ	สมาชิกที่ออกจากราชการ เพราะเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจและแสดงความเห็นว่าไม่สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งปฏิบัตินั้นอยู่ต่อไปได้
๔. ทดแทน	สมาชิกที่ออกจากราชการ เพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่ง หรือมีคำสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด หรือทหารซึ่งออกจากกองหนุน เบี้ยหวัด
๕. สูงอายุ	สมาชิกที่ลาออกจากราชการเมื่อมีอายุครบ ๕๐ ปีบริบูรณ์
๖. ลาออก	สมาชิกที่ประสงค์ลาออกจากราชการโดยส่วนราชการ ต้นสังกัดอนุมัติ
๗. ให้ออก	สมาชิกที่ออกจากราชการโดยส่วนราชการต้นสังกัดให้ออก
๘. ปลดออก	สมาชิกที่ออกจากราชการโดยส่วนราชการต้นสังกัดให้ออกจากโทษทางวินัย
๙. ไล่ออก	สมาชิกที่ออกจากราชการโดยส่วนราชการต้นสังกัดไล่ออกเนื่องจากมีความผิดทางวินัยร้ายแรง
๑๐. โอนไปหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ประเภทข้าราชการตาม พ.ร.บ. กบข.	สมาชิกที่โอนไปหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ข้าราชการตามมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. กบข.
๑๑. ออกรับเบี้ยหวัด	สมาชิกที่เป็นข้าราชการทหาร (ชาย) ที่ยังไม่พ้นเกณฑ์กองหนุนเมื่อออกจากทหารกองประจำการ ภายใต้เงื่อนไขและเงื่อนไขเวลาที่ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยเบี้ยหวัด พ.ศ.๒๔๙๕ กำหนดไว้

ประเภทเงินออมที่สมาชิกมีใน กบข.

ประเภทเงิน	ความหมาย	สิทธิที่ได้รับ
๑. ส่วนที่รัฐเป็นผู้นำส่ง		
๑.๑ เงินประเดิม	เงินที่ภาครัฐนำส่งให้เฉพาะสมาชิก กบข. ที่รับราชการอยู่ก่อนวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ โดยนำส่งเป็นเงินก้อนในวันที่สมาชิก กบข. ครั้งเดียวเท่านั้น เพื่อชดเชยเงินบำนาญที่ลดลง	เมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพและเลือกรับบำนาญเท่านั้น
๑.๒ เงินชดเชย	เงินที่ภาครัฐนำส่งให้สมาชิกทุกเดือน ในอัตรา ๒% ของเงินเดือนสมาชิก เพื่อชดเชยเงินบำนาญที่ลดลง	เมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพและเลือกรับบำนาญเท่านั้น
๑.๓ เงินสมทบ	เงินที่ภาครัฐนำส่งให้สมาชิก กบข. ที่สะสมเงินเข้ากองทุนทุกเดือนในอัตรา ๓ % ของเงินเดือนสมาชิก เพื่อช่วยเพิ่มเงินออมให้กับสมาชิก	เมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพทุกกรณี
๒. ส่วนที่สมาชิกเป็นผู้นำส่ง		
๒.๑ เงินสะสม	เงินที่สมาชิคนำส่งทุกเดือนในอัตรา ๓ % ของเงินเดือนสมาชิก เพื่อออมเงินอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	เมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพทุกกรณี
๒.๒ เงินสะสมส่วนเพิ่ม (ออมเพิ่ม)	เงินที่สมาชิกแจ้งความประสงค์สะสมเพิ่มจากอัตราปกติที่กำหนดไว้ โดยนำส่งเงินสะสมส่วนเพิ่มได้ในอัตรา ๑ - ๒๒ % ของเงินเดือนสมาชิก เพื่อเร่งการออมให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้	เมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพทุกกรณี

๑.๓ เงินบำนาญจํารงชีพ บำเหน็จตกทอด และเงินช่วยเหลือ ๓ เดือน

บำนาญจํารงชีพ คือ เงินที่รัฐจ่ายให้ผู้รับบำนาญขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ (คนละส่วนกับเงินบำนาญ) เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของผู้รับบำนาญในการดำรงชีพให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ โดยได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ โดยให้สิทธิได้รับในอัตรา ๑๕ เท่าของบำนาญรายเดือน แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้มีสิทธิขอรับบำนาญจํารงชีพ กรณีแรก คือ ผู้รับบำนาญที่มีอายุต่ำกว่า ๖๕ ปี บริบูรณ์ จะมีสิทธิได้รับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท และกรณีที่สอง คือ ผู้รับบำนาญที่มีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้มีสิทธิขอรับได้ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้รับ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไปแล้ว ก็ให้ขอรับเพิ่มไม่เกินส่วนที่ยังไม่ครบตามสิทธิ แต่รวมกันแล้วไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐บาท (กรณีประสงค์และใช้สิทธิไปแล้ว เงินส่วนนี้จะถูกนำไปหักออกจากเงินบำนาญตกทอดเมื่อผู้รับบำนาญเสียชีวิต) ขณะนี้ กฎหมายให้คนที่อายุ ๗๐ ปีขึ้นไปได้เพิ่มอีก ๑๐๐,๐๐๐ บาท (ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดอัตรา และวิธีการรับบำนาญจํารงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๓) รายละเอียดดังตาราง

เมื่อยื่นขอรับบำนาญจํารงชีพแล้ว กรมบัญชีกลางจะตรวจสอบและโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตามที่ระบุไว้ ใช้เวลารอประมาณ 1 เดือน เงินจะโอนเข้าบัญชี
เห็นดังนี้แล้วผู้รับบำนาญควรจะได้วางแผนการใช้จ่ายและออมเงิน ไว้ได้อย่างเหมาะสม

ตารางคำนวณบำนาญจํารงชีพ(ตัวอย่าง)

บำนาญรายเดือน	15 เท่าของบำนาญรายเดือน	รับครั้งที่ 1 เกษียณอายุ	รับครั้งที่ 2 อายุ 65 ปี	รับครั้งที่ 3 อายุ 70 ปี	เหลือเป็นบำเหน็จตกทอด
10,000	150,000	150,000	-	-	150,000
15,000	225,000	200,000	25,000	-	225,000
20,000	300,000	200,000	100,000	-	300,000
25,000	375,000	200,000	175,000	-	375,000
26,667	400,005	200,000	200,000	5	400,005
27,500	412,500	200,000	200,000	12,500	412,500
30,000	450,000	200,000	200,000	50,000	450,000
33,334	500,010	200,000	200,000	100,000	500,020
40,000	600,000	200,000	200,000	100,000	700,000
42,500	637,500	200,000	200,000	100,000	775,000
45,000	675,000	200,000	200,000	100,000	850,000
50,000	750,000	200,000	200,000	100,000	1,000,000

ครั้งที่ 3 รับบำนาญจํารงชีพ ต้องได้รับบำนาญรายเดือน 26,667 บาทขึ้นไป

ครั้งที่ 3 รับบำนาญจํารงชีพ 100,000 บาท ต้องได้รับบำนาญรายเดือน 33,334 บาทขึ้นไป

หมายเหตุ 1. กฎกระทรวง กำหนดอัตราและวิธีการรับบำนาญจํารงชีพ พ.ศ.2562 มีผลวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2562 ดังนั้นผู้รับบำนาญรายเดือนรายใดอายุ 70 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป รับบำนาญ 26,667 บาทขึ้นไป ติดต่อขอรับบำนาญจํารงชีพครั้งที่ 3 ได้ที่ส่วนราชการเบิกบำนาญที่สังกัดอยู่ ทั้งนี้จะได้รับบำนาญจํารงชีพตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2562 เป็นต้นไป

2. กรณีผู้รับบำนาญรายเดือนนำสิทธิบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินไปแล้ว จะได้รับบำนาญจํารงชีพไม่เกินเงินจำนวนที่เหลือจากสิทธิในบำเหน็จตกทอดที่นำไปเป็นหลักประกันเงินกู้

บำเหน็จตกทอด คือ เงินที่ทางราชการจ่ายให้แก่ทายาทของข้าราชการที่เสียชีวิตระหว่างประจำการ หรือ ผู้รับบำนาญได้เสียชีวิต ซึ่งการเสียชีวิตหรือถึงแก่กรรมนั้นมิได้เกิดจากการประพฤดิชั่วร้ายแรงของตนเอง (เช่น ฆ่าตัวตายหนีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โทษอาญาจำคุก เป็นต้น)

หากข้าราชการเสียชีวิตระหว่างประจำการ ทายาทจะได้รับบำเหน็จตกทอด เท่ากับ เวลาราชการ คูณ เงินเดือนเดือนสุดท้าย เช่น ข้าราชการรับราชการมาเป็นเวลา ๓๐ ปี จึงเสียชีวิต และเงินเดือนสุดท้ายเท่ากับ ๕๐,๐๐๐ บาท ทายาทจะได้รับเงินบำเหน็จตกทอดทั้งสิ้น $30 \times 50,000 = 1,500,000$ บาท

หากผู้รับบำนาญเสียชีวิต ทายาทจะได้รับบำเหน็จตกทอด เท่ากับ ๓๐ เท่าของเงินบำนาญ เช่น ผู้รับบำนาญได้รับเงินบำนาญเดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท ทายาทจะได้รับเงินบำเหน็จตกทอดทั้งสิ้น ๓๐ คูณ ๓๐,๐๐๐ = ๙๐๐,๐๐๐ บาท **(ยอดนี้จะถูกหักเมื่อใช้สิทธิ์บำเหน็จดำรงชีพฯ)**

สิทธิ์ในการขอรับบำเหน็จตกทอด ทั้งกรณีข้าราชการเสียชีวิตระหว่างประจำการ หรือผู้รับบำนาญเสียชีวิต จะเป็นของทายาทที่ถูกต้องตามกฎหมายตามเกณฑ์

๑) บุตร ให้ได้รับสองส่วน ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน

๒) สามีหรือภริยา ให้ได้รับหนึ่งส่วน

๓) บิดา มารดา หรือบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ให้ได้รับหนึ่งส่วน

๔) ในกรณีทายาท ๑-๓ ได้ตายไปเสียก่อน ให้แบ่งระหว่างทายาทผู้มีสิทธิ์ที่เหลืออยู่ตามสัดส่วนสิทธิ์

๕) ในกรณีที่ไม่มีทายาท ๑-๓ ให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ หากไม่ได้แสดงเจตนาให้ผู้ใด หรือแสดงเจตนาไว้แต่คนถูกระบุนั้นตายไปก่อน ให้สิทธิ์ในบำเหน็จตกทอดนั้นเป็นอันยุติลง (คือตกเป็นของหลวงนั่นเอง)

เงินช่วยเหลือ ๓ เท่า คือ เงินที่รัฐจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ์หรือทายาทเพื่อช่วยเหลือในการทำศพของข้าราชการหรือผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต นั้นเอง

กรณีข้าราชการที่เสียชีวิต ให้จ่ายเงินช่วยเหลือจำนวน ๓ เท่าของเงินเดือนเต็มเดือนที่ข้าราชการรายดังกล่าวมีสิทธิ์ได้รับ หากข้าราชการรายดังกล่าวมีสิทธิ์ได้รับเงินเพิ่มเติมพิเศษ เช่น เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการปราบปรามผู้กระทำผิด ก็ให้รวมเงินดังกล่าวกับเงินเดือนเพื่อคำนวณเป็นเงินช่วยเหลือ จำนวน ๓ เท่า ด้วย

กรณีผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต ให้จ่ายเงินช่วยเหลือจำนวน ๓ เท่าของบำนาญรวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ด้วย

การจ่ายเงินช่วยเหลือพิเศษ ทั้งกรณีข้าราชการและผู้รับบำนาญถึงแก่กรรม ให้จ่ายแก่ผู้เสียชีวิต **ได้แสดงเจตนาเอาไว้** (เพียงรายเดียว สามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับเงินช่วยเหลือได้ตลอดเวลา โดยทำหนังสือแสดงเจตนา ระบุตัวผู้รับเงินช่วยเหลือฉบับใหม่แทนฉบับเดิมที่ส่วนราชการผู้เบิกฯ) ถ้า**ไม่ได้แสดงเจตนาไว้ให้จ่ายแก่ทายาทตามลำดับก่อนหลัง** ได้แก่ ๑) คู่สมรส ๒) บุตร ๓) บิดามารดา (บุคคลในลำดับก่อนมีชีวิตอยู่ บุคคลในลำดับถัดไปจะไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือ หากผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือในลำดับเดียวกันมีหลายคน ให้จ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่ผู้ซึ่งบุคคลในลำดับนั้นมอบหมายเป็นหนังสือ หรือบุคคลที่เป็นผู้จัดการงานศพ เช่น กรณีข้าราชการ หรือผู้รับบำนาญถึงแก่ความตายโดยไม่ได้ทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ และคู่สมรสเป็นผู้มีสิทธิในลำดับแรกได้เสียชีวิตไปแล้ว แต่ผู้ตายมีบุตร ๓ คน ให้จ่ายเงินช่วยเหลือแก่บุตรคนหนึ่งคนใดที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากบุตรคนอื่น ๆ แต่หากไม่มีการมอบหมายเป็นหนังสือจากบุตรคนอื่น ๆ ให้จ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่บุตรที่เป็นบุตรที่เป็นผู้จัดการศพ เป็นต้น) **ทั้งนี้ต้องดำเนินการภายใน ๑ ปี** นับแต่วันที่ข้าราชการหรือผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต

ในการยื่นเรื่องเพื่อขอรับเงิน ทั้งกรณีบำเหน็จตกทอด และ/หรือเงินช่วยเหลือ (๓ เดือน) เป็นเรื่องที่มีสิทธิทั้งกรณีเป็นผู้ถูกระบุในการแสดงเจตนา หรือทายาทของผู้เสียชีวิต ต้องไปติดต่อที่ส่วนราชการ ผู้เบิกเงินเดือนหรือเงินบำนาญ นั้น ๆ (เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) โดยการเตรียมเอกสารหลักฐาน หรือบุคคลให้พร้อม ซึ่งควรไปสอบถาม หรือขอคำปรึกษา แนะนำ จากเจ้าหน้าที่หน่วยเบิกฯ ก่อนทำเรื่องฯ

๒. ค่ารักษาพยาบาล

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเองและบุคคลในครอบครัวของตนได้ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยผู้มีสิทธิมีดังนี้

๑. ข้าราชการซึ่งได้รับเงินเดือนประจำจากเงินงบประมาณรายจ่ายบุคคลากรของกระทรวง ทบวง กรม

๒. บุคคลในครอบครัว ซึ่งหมายถึง

๒.๑ บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบรรลุนิติภาวะแล้ว แต่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีสิทธิ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น

๒.๒ คู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ

๒.๓ บิดาหรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ

การรักษาพยาบาล หมายถึง การให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขโดยตรงแก่ผู้มีสิทธิ และบุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิ เพื่อการรักษาโรค การตรวจวินิจฉัย การฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต และให้หมายความรวมถึงการตรวจสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเพื่อประโยชน์ด้านสาธารณสุข ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด แต่ไม่รวมถึงการเสริมความงาม

ค่ารักษาพยาบาลหมายความว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาล มีดังต่อไปนี้

๑. ค่ายา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์ ค่าเลือดและส่วนประกอบของเลือดหรือสารทดแทน ค่าน้ำยาหรืออาหารทางเส้นเลือด ค่าออกซิเจน และอื่น ๆ ทำนองเดียวกันที่ใช้ในการบำบัดโรค

๒. ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซมอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ดังกล่าว

๓. ค่าบริการทางแพทย์ ค่าบริการทางพยาบาล ค่าตรวจวินิจฉัยโรค ค่าวิเคราะห์โรค แต่ไม่รวมถึงค่าธรรมเนียมแพทย์พิเศษ ค่าจ้างผู้พยาบาลพิเศษ ค่าธรรมเนียมพิเศษ และค่าบริการอื่นทำนองเดียวกันที่มีลักษณะเป็นเงินตอบแทนพิเศษ

๔. ค่าตรวจครรภ์ ค่าคลอดบุตรและการดูแลหลังคลอดบุตร

๕. ค่าห้องและค่าอาหาร ตลอดระยะเวลาที่เข้ารับการรักษาพยาบาล

๖. ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพและป้องกันโรค

๗. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ

๘. ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นแก่การรักษาพยาบาลตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓. การเบิกค่าเล่าเรียนบุตร

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสิทธิเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรได้ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรมีดังนี้

๑.๑ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำซึ่งรับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำของกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ข้าราชการการเมือง ข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจที่อยู่ในระหว่างเข้ารับการอบรมในสถานศึกษาของกรมตำรวจซึ่งเป็นการศึกษาอบรมก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำและลูกจ้างชาวต่างประเทศซึ่งมีหนังสือสัญญาจ้าง

๑.๒ ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้ได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด

๒. บุตร หมายความว่า บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีอายุครบ ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๒๕ ปี ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมและบุตรซึ่งบิดามารดาได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่น

๓. เงินค่าเล่าเรียน หมายความว่า เงินค่าธรรมเนียมการเรียนหรือค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งสถานศึกษาของเอกชนเรียกเก็บตามอัตราที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ

๔. เงินบำรุงการศึกษา หมายความว่า เงินประเภทต่าง ๆ ที่สถานศึกษาของทางราชการเรียกเก็บตามอัตราที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือที่กำกับ มหาวิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง หรือองค์การของรัฐบาล

๕. สถานศึกษาของทางราชการ หมายความว่า

๕.๑ มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการหรือส่วนราชการอื่น หรือที่อยู่ในกำกับของรัฐ

๕.๒ วิทยาลัยหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยในสังกัดหรืออยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ หรือส่วนราชการอื่นที่ ก.พ.รับรองคุณวุฒิ

๕.๓ โรงเรียนในสังกัดหรืออยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง และให้หมายความรวมถึงโรงเรียนที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีการจัดระดับชั้นเรียนด้วย

๕.๔ โรงเรียนในสังกัดหรืออยู่ในกำกับของส่วนราชการอื่น หรือองค์การของรัฐบาลที่ ก.พ.รับรองคุณวุฒิ

๕.๕ โรงเรียนในสังกัดส่วนราชการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๕.๖ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการจัดระดับชั้นเรียนในสังกัดส่วนราชการ

๖. สถานศึกษาของเอกชน หมายความว่า

๖.๑ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

๖.๒ โรงเรียนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและให้รวมถึงโรงเรียนนานาชาติ

๔. เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสิทธิขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ตามระเบียบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ.๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติเหรียญจักรมาลาและเหรียญจักรพรรดิมาลา พ.ศ.๒๕๘๔ เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการขอพระราชทานฯ มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ตระกูลของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๑. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
๒. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งมงกุฎไทย
๓. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
๔. เหรียญจักรมาลาและจักรพรรดิมาลา
๕. เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลที่ข้าราชการมักได้รับโดยหลักแล้ว มี ๓ ตระกูล ได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งมงกุฎไทย และเหรียญจักรมาลาและจักรพรรดิมาลา

๔.๒ ลำดับชั้นของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๑. ชั้นสูงสุด	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก	(ม.ป.ช.)
๒. ชั้นสูงสุด	มหาวชิรมงกุฎ	(ม.ว.ม.)
๓. ชั้นที่ ๑	ประถมาภรณ์ช้างเผือก	(ป.ช.)
๔. ชั้นที่ ๑	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย	(ป.ม.)
๕. ชั้นที่ ๒	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก	(ท.ช.)
๖. ชั้นที่ ๒	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	(ท.ม.)
๗. ชั้นที่ ๓	ตริตาภรณ์ช้างเผือก	(ต.ช.)
๘. ชั้นที่ ๓	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	(ต.ม.)
๙. ชั้นที่ ๔	จตุรตาภรณ์ช้างเผือก	(จ.ช.)
๑๐. ชั้นที่ ๔	จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย	(จ.ม.)
๑๑. ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก	(บ.ช.)
๑๒. ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	(บ.ม.)
๑๓. ชั้นที่ ๖	เหรียญทองช้างเผือก	(ร.ท.ช.)
๑๔. ชั้นที่ ๖	เหรียญทองมงกุฎไทย	(ร.ท.ม.)
๑๕. ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินช้างเผือก	(ร.ง.ช.)
๑๖. ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินมงกุฎไทย	(ร.ง.ม.)

๔.๓ หลักเกณฑ์การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น มีระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังนี้

๑. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งมงกุฎไทย หลักเกณฑ์และวิธีการขอพระราชทานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ.๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. เหรียญจักรมาลาและจักรพรรดิมาลา หลักเกณฑ์และวิธีการขอพระราชทานตามพระราชบัญญัติเหรียญจักรมาลาและเหรียญจักรพรรดิมาลา พ.ศ.๒๕๔๔

หลักเกณฑ์ทั่วไป

๑. ในการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลใด ให้พิจารณาโดยรอบคอบว่าบุคคลนั้นได้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชนจนถึงขนาดควรได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยมีใช้พิจารณาแต่เพียงตำแหน่ง ระดับ ชั้น ชั้นยศ หรือครบกำหนดระยะเวลาที่จะขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจในเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานอย่างแท้จริง และเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติอย่างสูงด้วยการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ใด ชั้นตราใดแก่บุคคลใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๒. นอกจากจะพิจารณาคณะสมบัติของผู้ที่จะเสนอขอพระราชทานตามข้อ ๑ แล้ว บุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะต้องมีความสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย คือ

๒.๑ มีสัญชาติไทย

๒.๒ เป็นผู้ประพฤติดีและปฏิบัติงานราชการ หรือปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนด้วยความอุตสาหะ และเอาใจใส่ต่อหน้าที่อย่างยิ่ง

๒.๓ เป็นผู้ไม่เคยมีพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๓. การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะเสนอขอปิดติดกันมิได้ เว้นแต่ กรณี ดังนี้

๓.๑ เป็นการขอพระราชทานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในบัญชีท้ายระเบียบฯ ต่างบัญชีกัน

๓.๒ ระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะว่าให้ขอพระราชทานได้ทุกปี

๓.๒ เป็นการขอพระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบดีเด่น กล่าวคือ ปฏิบัติหน้าที่ฝ้ออันตรายหรือปฏิบัติงานนอกเหนือหน้าที่เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นงานสำคัญยิ่ง และเป็นผลดีแก่ราชการหรือสาธารณชน หรือคิดค้นสิ่งหรือวิธีการอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประเทศชาติได้เป็นผลสำเร็จ โดยให้ระบุความดีความชอบให้เห็นเด่นชัดว่า ได้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งประการใดเมื่อใด และได้ผลดีอย่างไร

๔. เสนอข้ามชั้นตรามิได้ ยกเว้น การขอพระราชทานเป็นกรณีพิเศษที่มีความดีความชอบดีเด่นตามข้อ ๓.๒

๕. หากข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ ถูกลงโทษทางวินัยปีใด ให้เพิ่มกำหนดระยะเวลาการขอพระราชทานอีก ๑ ปี ยกเว้นโทษภาคทัณฑ์

๖. ในกรณีที่ข้าราชการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ต้องพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เพราะเกษียณอายุในปีใด ให้มีสิทธิได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในปีที่พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย

๗. การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เริ่มจากเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกสลับกัน โดยเลื่อนชั้นตราตามลำดับจากชั้นล่างสุดจำถึงชั้นสูงสุดตามลำดับ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเฉพาะ

สำหรับหลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีดังนี้

๑. ต้องมีระยะเวลารับราชการติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันเริ่มเป็นข้าราชการถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน (บรรจุเข้ารับราชการก่อนวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

๒. ถ้าเป็นการขอพระราชทานครั้งแรกให้ระดับ และวัน เดือน ปี ที่บรรจุเป็นข้าราชการครั้งแรกไว้ด้วย ครบ ๕ ปีบริบูรณ์ ข้าราชการดังกล่าวจะต้องเลื่อนระดับก่อนวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๓. เป็นผู้ประพฤติและปฏิบัติงานราชการหรืองานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนด้วยความอุตสาหะ ซื่อสัตย์ และเอาใจใส่ต่อหน้าที่อย่างดียิ่ง

๔. เป็นผู้ไม่เคยมีพระบรมราชานุญาต ให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๕. การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต้องไม่ขอพระราชทานปิดกั้น เว้นแต่การขอพระราชทานตามข้อ ๑๑ (๑), (๒) และ (๓) ของระเบียบฯ

และให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามบัญชี **ข้าราชการ (บัญชี ๔๑)**

ประเภทวิชาการ ดังนี้

๑. ประเภทวิชาการ

ลำดับ	ระดับตำแหน่ง/ วิทยฐานะ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขการขอพระราชทานและการเลื่อนชั้นตรา
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง	
๑	ปฏิบัติการ	ต.ม.	-	
๒	ชำนาญการ	ต.ช.	ท.ช.	๑. เริ่มขอ ต.ช. ๒. ขอ ท.ม. - ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำของระดับชำนาญการพิเศษ ๓. ขอ ท.ช. - ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำของระดับชำนาญการพิเศษ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี หมายเหตุ ๑. เงินเดือนขั้นต่ำของระดับชำนาญการพิเศษ (๒๒,๑๔๐ บาท) ๒. เงินเดือนขั้นต่ำ-ขั้นสูง ต้องได้รับภายในวันที่ ๒๙ เม.ย. ของปีที่ขอ ๓. ต้องได้รับเงินเดือนขั้นต่ำของระดับชำนาญการพิเศษ ครบ ๕ ปี บริบูรณ์ ภายในวันที่ ๒๙ เม.ย. ของปีที่ขอ

ลำดับ	ระดับตำแหน่ง/ วิทยฐานะ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขการขอพระราชทานและการเลื่อนขั้นตรา
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง	
๓	ชำนาญการพิเศษ	ท.ช.	ป.ม.	๑. เริ่มขอ ท.ช. ๒. ขอ ป.ม. - ได้รับเงินเดือนขั้นสูง - ได้ ท.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ หมายเหตุ ๑. เงินเดือนขั้นสูงระดับชำนาญการพิเศษ (๕๘,๓๙๐) ๒. ได้รับเงินเดือนขั้นสูงภายในวันที่ ๒๙ เม.ย.ของปีที่ขอ
๔	เชี่ยวชาญ	-	ม.ว.ม.	๑. ขอ ป.ม. - ได้ ท.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ๒. ขอ ป.ช. - ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ๓. ขอ ม.ว.ม. - ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ๔. กรณีเกษียณอายุราชการ - ขอสูงขึ้นไปอีก ๑ ขั้นตรา แต่ไม่เกิน ป.ช. เว้นกรณีลาออก หมายเหตุ การนับระยะเวลาต้องครบบริบูรณ์ภายในวันที่ ๒๗ ก.ค. ของปีที่ขอ
๕	ทรงคุณวุฒิ/ เชี่ยวชาญพิเศษ (ได้รับเงินประจำ ตำแหน่ง ๑๓,๐๐๐ บาท)	-	ม.ป.ช.	๑. เลื่อนขั้นตราตามลำดับได้ทุกปีจนถึง ป.ม. ๒. ขอ ป.ช. - ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ๓. ขอ ม.ว.ม. - ได้ ป.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ๔. ขอ ป.ม.ช. - ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ๕. กรณีเกษียณอายุราชการ - ขอสูงขึ้นไปอีก ๑ ขั้นตรา แต่ไม่เกิน ม.ว.ม. เว้นกรณีลาออก หมายเหตุ การนับระยะเวลาต้องครบบริบูรณ์ภายในวันที่ ๒๗ ก.ค. ของปีที่ขอ
๖	ทรงคุณวุฒิ/ เชี่ยวชาญพิเศษ (ได้รับเงินประจำ ตำแหน่ง ๑๕,๖๐๐ บาท)	-	ม.ป.ช.	๑. ขอ ป.ช. - ได้ ป.ม.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ๒. ขอ ม.ว.ม. - ได้ ป.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ๓. ขอ ม.ป.ช. - ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ๔. กรณีเกษียณอายุราชการ - ขอสูงขึ้นไปอีก ๑ ขั้นตรา เว้นกรณีลาออก หมายเหตุ การนับระยะเวลาต้องครบบริบูรณ์ภายในวันที่ ๒๗ ก.ค. ของปีที่ขอ

คำอธิบายหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับข้าราชการ

๑. การเริ่มขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ครั้งแรก

ข้าราชการจะต้องมีระยะเวลารับราชการติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันที่เริ่มเข้ารับราชการ จนถึงวันก่อนพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่ขอพระราชทานไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน (นับถึง ๒๙ พฤษภาคม ของปีที่เสนอขอพระราชทาน)

๒. เงินเดือนขั้นต่ำ-ขั้นสูง

๑) เป็นไปตามบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำ-ขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้าย พ.ร.ฎ.การปรับเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ.๒๕๕๔

๒) ไม่ใช่เงินเดือนขั้นต่ำ-ขั้นสูงชั่วคราว

๓) เป็นเงินเดือนที่ได้รับภายในวันที่ ๒๙ เมษายนของปีที่ขอพระราชทาน

๔) ระดับชำนาญการ

เงื่อนไข “ได้รับเงินเดือนขั้นต่ำไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำของระดับชำนาญการพิเศษมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์” การนับระยะเวลา ๕ ปี ให้นับตั้งแต่วันที่ได้รับเงินเดือนขั้นต่ำของระดับชำนาญการพิเศษจนครบ ๕ ปีบริบูรณ์ ภายในวันที่ ๒๙ เมษายน ของปีที่ขอพระราชทาน

๕) ระดับชำนาญการพิเศษ

เงื่อนไข “ได้รับเงินเดือนขั้นสูงและได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์”

๕.๑) ได้รับเงินเดือนขั้นสูงภายในวันที่ ๒๙ เมษายน ของปีที่ขอพระราชทาน

๕.๒) ระยะเวลาที่ได้รับพระราชทาน ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ให้นับถึงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ของปีที่จะขอพระราชทาน

๓. กรณีที่ข้าราชการได้รับการต่ออายุราชการหลังจากมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

๑) ไม่อยู่ในเกณฑ์ขอพระราชทานกรณีเกษียณอายุราชการ แต่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องเพื่อขอพระราชทานเลื่อนขั้นตราสูงขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้

๒) กรณีสิ้นสุดการต่ออายุราชการ หรือลาออกระหว่างการต่ออายุราชการ ให้เสนอขอพระราชทานได้เช่นเดียวกับการเกษียณอายุราชการ

๔. ข้อมูลด้านวินัยและคดีอาญา

กรณีบุคคลใดเป็นผู้อยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีอาญา หรือถูกสอบสวนทางวินัย หากจะเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลดังกล่าว จะต้องรายงานพฤติการณ์และผลคดีหรือความคืบหน้าในการดำเนินคดีด้วย

๕. กรณีลาศึกษาต่อ

ข้าราชการที่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ สามารถขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ หากหน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาเห็นว่าการลาศึกษาต่อดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ราชการ

๖. กรณีลาติดตามคู่สมรส

ข้าราชการที่ลาติดตามคู่สมรส ซึ่งไปปฏิบัติราชการในต่างประเทศ สามารถขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ หากหน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาเห็นว่าการลาติดตามคู่สมรสดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ราชการ

๕. สิทธิประโยชน์ในเรื่องของวันหยุดราชการ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับวันหยุดราชการ เช่นเดียวกับพลเรือนสามัญ ดังนี้

๑. วันหยุดราชการประจำสัปดาห์ ได้แก่ วันเสาร์และวันอาทิตย์
๒. วันหยุดราชการตามประเพณีและวันหยุดราชการประจำปี ซึ่งเป็นไปตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๖๐, ๑๒/๒๕๖๐, ๑๓/๒๕๐๓, ๑๔/๒๕๐๕, ๑๗/๒๕๒๕, ๑๘/๒๕๓๒, ๑๙/๒๕๔๐, ที่ ๒๒/๒๕๖๐, ที่ ๒๓/๒๕๖๐ และที่ ๒๔/๒๕๖๒ ดังนี้
 - ๒.๑ วันขึ้นปีใหม่ คือ วันที่ ๓๑ ธันวาคม และวันที่ ๑ มกราคม ๒ วัน
 - ๒.๒ วันมาฆบูชา คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ๑ วัน
 - ๒.๓ วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ คือ วันที่ ๖ เมษายน ๑ วัน
 - ๒.๔ วันสงกรานต์ คือ วันที่ ๑๓, ๑๔, และ ๑๕ เมษายน ๓ วัน
 - ๒.๕ วันฉัตรมงคล ๑ วัน
 - ๒.๖ วันรัฐพิธีพีชมงคลจรตพระนังคัลแรกนาขวัญ สำนักพระราชวังจะได้กำหนดเป็นปี ๆ ไป ๑ วัน
 - ๒.๗ วันวิสาขบูชา คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ๑ วัน
 - ๒.๘ วันอาสาฬหบูชา คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ หรือถ้าเป็นปีอธิกมาส ก็ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ หลัง ๑ วัน
 - ๒.๙ วันเข้าพรรษา คือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ๑ วัน
 - ๒.๑๐ วันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร คือ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๑ วัน
 - ๒.๑๑ วันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี คือ วันที่ ๓ มิถุนายน ๑ วัน
 - ๒.๑๒ วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง และวันแม่แห่งชาติ ในรัชกาลที่ ๙ คือ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๑ วัน
 - ๒.๑๓ วันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร คือวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๑ วัน
 - ๒.๑๔ วันปิยมหาราช คือ วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๑ วัน
 - ๒.๑๕ วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ คือ วันที่ ๕ ธันวาคม ๑ วัน
 - ๒.๑๕ วันรัฐธรรมนูญ คือ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๑ วัน
๓. วันหยุดชดเชย หากวันหยุดราชการประจำปีวันใด ตรงกับวันหยุดราชการประจำสัปดาห์ ให้เลื่อนวันหยุดราชการประจำปีนั้นไปในวันหยุดในวันทำงานถัดไป โดยให้หยุดชดเชยได้ไม่เกิน ๑ วัน

๖. สิทธิประโยชน์ในเรื่องของการลา

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) มีสิทธิในการลาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลาไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. ลาป่วย เพื่อรักษาตัว โดยพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี เงินบำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่น ในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้มีสิทธิได้รับเงินเดือนในปีงบประมาณหนึ่งได้ไม่เกิน ๖๐ วันทำการ ขยายเวลาได้อีก ๖๐ วันทำการ รวมแล้วต้องไม่เกิน ๑๒๐ วันทำการ (ส่วนใหญ่เป็นการลาป่วยที่มีความจำเป็น ต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามแพทย์สั่ง) หากเกิน ๑๒๐ วันทำการ จะไม่ได้รับเงินเดือน

๒. ลาคลอดบุตร ไม่เกิน ๙๐ วัน

๓. ลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร ไม่เกิน ๑๕ วันทำการ

๔. ลากิจส่วนตัว

๕. ลาพักผ่อน ซึ่งมีสิทธิลาในปีงบประมาณหนึ่งได้ ๑๐ วันทำการ โดยจะต้องบรรจุเข้ารับราชการยังไม่น้อยกว่า ๖ เดือน จึงจะมีสิทธิลา ถ้าในปีใดข้าราชการผู้ใดไม่ได้ลาพักผ่อนประจำปี หรือลาพักผ่อนประจำปีแล้วแต่ไม่ครบ ๑๐ วันทำการ ให้สะสมวันที่ยังมิได้ลาในปีนั้นรวมเข้ากับปีต่อ ๆ ไปได้ แต่วันลาพักผ่อนสะสมรวมกับวันลาพักผ่อนในปีปัจจุบันจะต้องไม่เกิน ๒๐ วันทำการ และสำหรับผู้ที่ได้รับราชการติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ให้มีสิทธินำวันลาพักผ่อนสะสมรวมกับวันลาพักผ่อนในปีปัจจุบันได้ไม่เกิน ๓๐ วันทำการ

๖. ลาอุปสมบทหรือลาไปประกอบพิธีฮัจย์

๗. ลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือเข้ารับการเตรียมพล

๘. ลาไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศ

๙. ลาไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

๑๐. ลาติดตามคู่สมรส

๑๑. ลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ หากข้าราชการผู้ใดได้รับอันตรายหรือการเจ็บป่วย เพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ จนทำให้ตกเป็นผู้ทุพพลภาพหรือพิการ หากข้าราชการผู้นั้นประสงค์จะลาไปเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ให้มีสิทธิลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพครั้งหนึ่งได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่ประสงค์จะลา แต่ไม่เกิน ๑๒ เดือน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสายไหม นันทศรี

ศึกษาธิการจังหวัดอุทัยธานี

คณะผู้จัดทำ

นางสาวกาญจนา ไหมจันทร์ดี

นักทรัพยากรบุคคล ระดับชำนาญการพิเศษ

นายชัยพร อ่อนหวาน

นักทรัพยากรบุคคล ระดับชำนาญการพิเศษ

นายนพรัตน์ พันธุ์วัน

นักทรัพยากรบุคคล ระดับชำนาญการ

นางสาวจุฑามาศ พงษ์เพ็ง

นักทรัพยากรบุคคล ระดับปฏิบัติการ

นางสาวปาริฉัตร จันทร์เนตร

นักทรัพยากรบุคคล ระดับปฏิบัติการ

ผู้เรียบเรียงข้อมูล/จัดทำต้นฉบับ

นายชัยพร อ่อนหวาน

นักทรัพยากรบุคคล ระดับชำนาญการพิเศษ